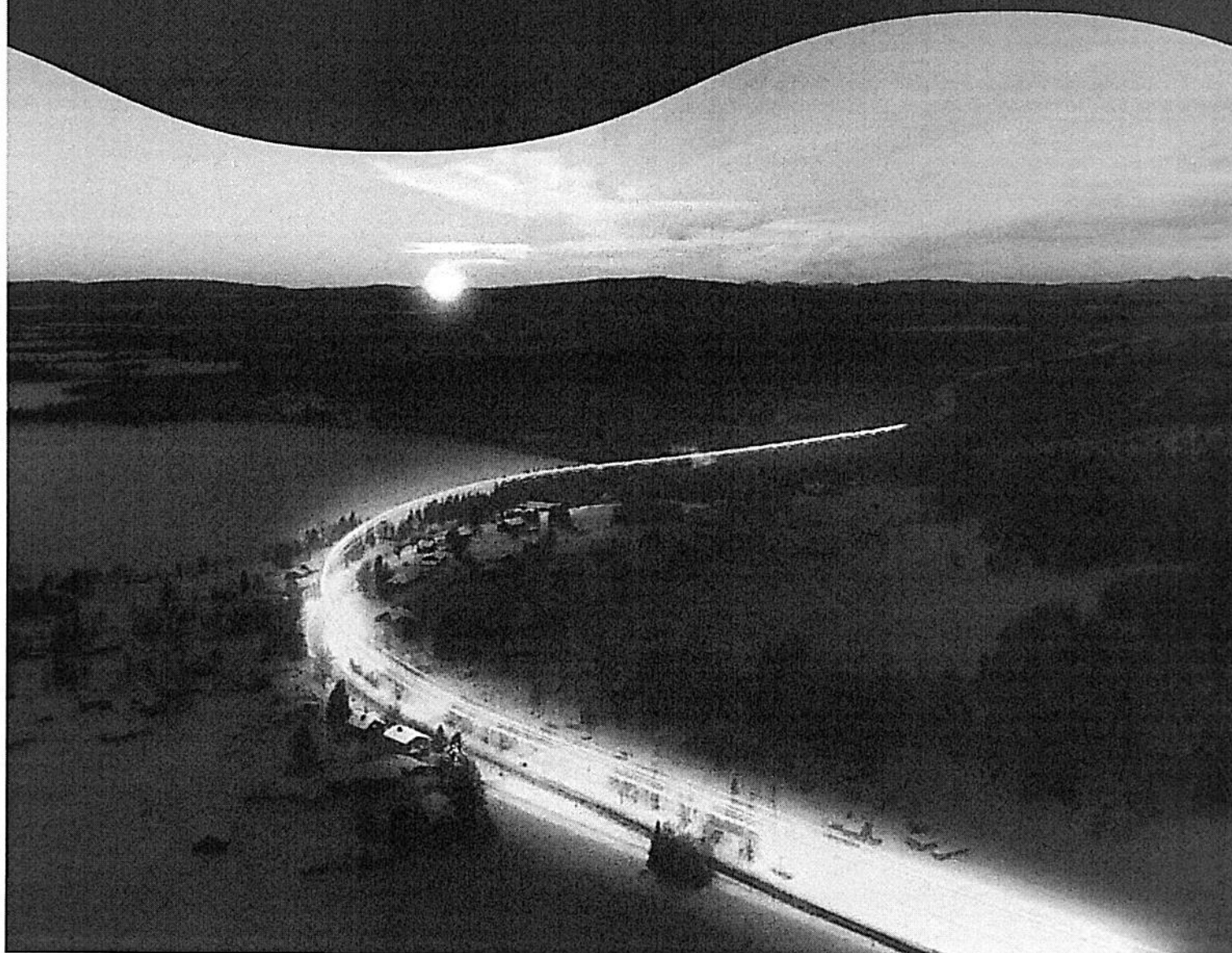

Grundläggande granskning år 2021

AC Net Externservice AB

Mars 2022
Eva Moe
Certifierad kommunal revisor
Region Västerbotten

Innehåll

1. Sammanfattande analys	3
Rekommendationer	3
2. Bakgrund	4
Bolagets uppdrag	4
Lekmannarevisorernas uppdrag	4
Iakttagelser i 2020 års granskning	4
Syfte och revisionsfrågor	5
Revisionskriterier	5
Metod	5
3. Bolagets uppdrag och mål	6
Ägarnas uppdrag till bolaget	6
Ägarnas krav på rapportering	6
4. Granskningens resultat	8
Styrelsens styrning och kontroll av verksamheten	8
Uppföljning av 2020 års rekommendationer	12
Styrelsens årsredovisning	13
5. Svar på revisionsfrågor	14
Rekommendationer	15
Bilaga: Granskningsprogram	16

1. Sammanfattande analys

Vi bedömer att verksamheten genomfördes på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Det är positivt att styrelsen utvecklade sin styrning i förhållande till tidigare år. Vår samlade bedömning är att styrelsen i huvudsak säkerställde en tillräcklig styrning och kontroll. Under år 2021 vidtog styrelsen åtgärder för att rätta till brister som vi identifierade i granskningen för år 2020. Styrelsen utvecklade bland annat styrningen och uppföljningen med hjälp av mätbara mål. Styrelsen beslutade också om åtgärder för att förbättra säkerheten i bolagets IT-system. I vissa delar återstår ännu brister i styrelsens styrning och kontroll. Styrelsen behöver bland annat säkerställa en bättre hantering av bolagets allmänna handlingar.

Bolagets styrelse bedömer att bolaget bedrivit verksamheten inom de kommunala befogenheterna. Vi anser att underlaget är för översiktligt för att kunna göra en sådan bedömning. Vi uttalar oss därför inte om verksamheten bedrivits inom de kommunala befogenheterna.

Rekommendationer

Vi lämnar följande rekommendationer till styrelsen:

- Se över och åtgärda att bolagets hantering av allmänna handlingar efterlever ställda krav från lagstiftare och ägare.
- Komplettera arbetsordningen med ett krav på att årligen få ta del av en skriftlig utvärdering av de kommunala befogenheterna. Utvärderingen kan i sin tur utgöra underlag för styrelsens bedömning i förvaltningsberättelse eller bolagsstyrningsrapport.

2. Bakgrund

Bolagets uppdrag

AC-Net Externservice AB ska sälja överskotts kapaciteten i AC-Net Internservice nät till externa parter på den öppna marknaden. Externservice medverkar till att upprätthålla nätet för sina ägare inom Västerbottens län. Genom detta bidrar bolaget till samhällsnytta och tillgång till ett regionalt bredbandsnät.

Lekmannarevisorernas uppdrag

Lekmannarevisorns uppdrag regleras i kommunallagen och aktiebolagslagen. Lekmannarevisorn granskar bolagets styrelse och VD. Lekmannarevisorn ska granska och pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Lekmannarevisorn ska också granska om den interna kontrollen är tillräcklig. Prövningen av verksamhetens ändamålsenlighet och om ekonomin är tillfredsställande utgår från ägarnas, det vill säga fullmäktiges, direktiv och beslut för bolaget.

Iakttagelser i 2020 års granskning

Årsredovisningen för år 2020 saknade en uppföljning av bolagets mål i förhållande till ägarnas direktiv. Styrelsen hade heller inte gjort någon utvärdering av om verksamheten var genomförd inom de kommunala befogenheterna. Flera iakttagelser under året ledde till bedömningen att styrelsen inte hade en tillräcklig styrning och kontroll över bolaget:

- Styrelsens verksamhetsplan var inte utformad på ett sådant sätt att den utgjorde ett bra verktyg för styrelsen i styrningen och uppföljningen av verksamheten.
- Internkontrollplanen hade stora brister.
- Protokollen var inte tillräckligt tydliga. Det fanns även brister i spårbarheten till underlag.
- Otillräcklig hantering inför och efter en händelse i augusti 2020 då all e-post i bolaget blev raderad. Styrelsen hade inte säkerställt skyddet och hanteringen av bolagets e-post vilken är att betrakta som allmänna handlingar.

Rekommendationer i 2020 års granskning

Lekmannarevisor lämnade följande rekommendationer till styrelsen:

- Säkerställ att verksamhetsplanen blir ett verktyg för styrelsens styrning och uppföljning. Se bland annat över målen så att dessa är mätbara och att resultaten är möjliga att utvärdera. Målen bör ha en tydlig koppling till ägarnas uppdrag och mål för bolaget. Följ upp målen i årsredovisningen.
- Säkerställ att det finns riskanalyser och backup för verksamhetens IT-system. Säkerställ att det finns rutiner för kontroll av behörigheter.
- Säkerställ att bolagets allmänna handlingar skyddas och hanteras i enlighet med lagstiftningen.

- Utveckla styrelsens protokoll genom mer informativa ärendebeskrivningar, tydligare beslut och tydligare hänvisningar till beslutsunderlag.
- Utveckla internkontrollplanen. Av internkontrollplanen bör det tydligt framgå hur kontroller ska genomföras och följas upp. Följ med jämna mellanrum upp arbetet med den interna kontrollen. I samband med årsredovisningen bör styrelsen rapportera om arbetet med den interna kontrollen.
- Ge i uppdrag till VD att årligen genomföra en skriftlig utvärdering om verksamheten är genomförd i enlighet med de kommunala befogenheterna. Syftet med uppdraget är att styrelsen ska ha ett tillförlitligt underlag inför sin bedömning och rapportering till ägarna om verksamheten är genomförd i enlighet med de kommunala befogenheterna.

Syfte och revisionsfrågor

Granskningens syfte är att ge underlag för lekmannarevisors bedömningar i den årliga granskningsrapporten. För detta ska följande revisionsfrågor besvaras i granskningen:

- Har styrelsen med hjälp av grundläggande styrdokument säkerställt att verksamheten är genomförd i enlighet med fullmäktiges direktiv?
- Har styrelsen löpande under året haft tillräcklig kontroll över att beslutade styrdokument följs?
- Har styrelsen med hjälp av uppföljning vid årets slut säkerställt att verksamheten är genomförd i enlighet med fullmäktiges direktiv?
- Har styrelsen vidtagit tillräckliga åtgärder med anledning av rekommendationer i 2020 års granskning?

Vi har också granskat bolagets hantering av allmänna handlingar.

Revisionskriterier

Revisionskriterierna utgör de bedömningsgrunder som bildar underlag för granskningens analyser, slutsatser och bedömningar. Revisionskriterier för denna granskning är:

- Kommunallagen (2017:725) 2, 5 och 10 kap.
- Aktiebolagslagen (2005:551) 8 kap.
- Årsredovisningslagen (1995:1554) 6 kap.
- Bolagsordning
- Ägardirektiv

Metod

Granskningen är genomförd med hjälp av dokumentationsstudier av styrelsens styrande och redovisande dokument samt av styrelsens protokoll. Avstämningar är genomförda med bolagets VD. Den 17 januari 2022 träffades, auktoriserad revisor, lekmannarevisors sakkunniga stöd samt bolagets VD och ekonomiansvarig. Syftet med träffen var att stämma av frågor i samband med den pågående granskningen.

Bolagets VD har som ett led i kvalitetssäkringen getts möjlighet att lämna synpunkter på rapportutkast.

3. Bolagets uppdrag och mål

Ägarnas uppdrag till bolaget

Bolagsordning

AC-Net Externservice AB ska sälja överskottskapaciteten i AC-Net Internservice nät till externa parter på den öppna marknaden. Externservice medverkar till att upprätthålla nätet för sina ägare inom Västerbottens län. Genom detta bidrar bolaget till samhällsnytta och tillgång till ett regionalt bredbandsnät.

Av bolagsordningen framgår att AC-Net Externservice ska utföra de uppdrag som bolaget tilldelas av sina ägare.

Av bolagsordningen för AC-Net Externservice framgår att företaget ska tillämpa lokaliseringsprincipen, likställighetsprincipen och självkostnadsprincipen samt att verksamheten inte får bedrivas med vinstsyfte.

Bolaget ska lyfta principiella frågor eller frågor av större vikt till regionens fullmäktige.

Bolagsspecifikt ägardirektiv

Det bolagsspecifika ägardirektivet innehåller en beskrivning av verksamhetens inriktning och tre specifika verksamhetsmål.

- Bolagets försäljning ska över tid öka både bolagets och de kommunägda stadsnätens försäljning av tjänster. Bolagets styrelse ska besluta om årlig målsättning.
- Om bolagets styrelse inte beslutat om annat ska kundernas tillgänglighet till nätet uppgå till minst 99,7 procent. Bolagets styrelse får inte besluta om tillgänglighetsmål som kan försämra bolagets konkurrenskraft.
- Verksamheten ska bedrivas i enlighet med självkostnadsprincipen och får inte bedrivas med vinstsyfte.

Generellt ägardirektiv

I april 2020 beslutade regionfullmäktige i Västerbotten om ett generellt ägardirektiv för regionens hel- och majoritetsägda bolag (RS 407–2020). I det generella ägardirektivet ställer fullmäktige krav på att bolagen ska följa de policys som är beslutade av fullmäktige i Region Västerbotten.

Bolagsstämman fastställde den 6 maj 2021 det generella ägardirektivet.

Ägarnas krav på rapportering

Enligt ägardirektivet ska bolaget kalla till ägarsamråd och rapportera om:

- Hur verksamheten utvecklats.
- Om verksamheten varit förenlig med det kommunala ändamålet.

- Om verksamheten utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.
- Hur den interna kontrollen säkrats.

Övrig rapportering till ägarna:

- Månadsvis rapportera resultat- och balansräkning
- Rapportera den ekonomiska information som ägare efterfrågar.

Enligt det generella ägardirektivet ska bolagets styrelse i årsredovisningen, eller årligen i en särskild bolagsstyrningsrapport, lämna bland annat följande information till regionstyrelsen:

- Om verksamheten bedrivits i enlighet med det kommunala ändamålet och de kommunala befogenheterna.
- Om bolaget överlämnat frågor till fullmäktige av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.
- Utvärdering av styrelsens och VD:s arbete.
- Om styrelsens ledamöter har uppdrag, aktier, andelar eller andra intressen i företag som bolaget har affärsförbindelser med eller som är verksamt i samma bransch som bolaget.
- Hur styrelsens arbete har bedrivits, inkluderande arbetsfördelning, antal sammanträden, genomsnittlig närvaro och vem som varit sekreterare vid sammanträden.
- Hur den interna kontrollen och riskhanteringen är organiserad och fungerat.
- Samarbetet med revisor och lekmannarevisor.
- Vilka ärenden som bolagets styrelse har överlämnat till regionstyrelsen för beredning om fullmäktige ska ta ställning i dessa ärenden.

4. Granskningens resultat

Styrelsens styrning och kontroll av verksamheten

Vår granskning visar att styrelsen i hög grad beslutat om grundläggande styrdokument för år 2021. (Se redovisning i bilaga)

Styrelsens verksamhetsplan

Efter granskningen av AC-Net Externservice år 2020 rekommenderade lekmannarevisor till styrelsen att se över målen i bolagets verksamhetsplan så att styrelsen kunde mäta och utvärdera resultaten. Styrelsen hade vid den tidpunkten redan beslutat om sin verksamhetsplan för år 2021. Den verksamhetsplan och internkontrollplan som styrelsen för Externservice beslutade om var identisk med den som AC-Net Internservice AB beslutade om.

Av den beslutade verksamhetsplanen framgick inte vilka mål som var generella för båda bolagen eller specifika för något av bolagen.

I samband med beslutet om verksamhetsplanen gav styrelsen för AC-Net Externservice VD i uppdrag att sammanfatta och ytterligare kvantifiera målen för Externservice i ett separat dokument. Styrelsen önskade också att aktiviteter avseende nationella affärer skulle kompletteras till verksamhetsplanen.

I februari 2021 beslutade styrelsen om ett detaljerat måldokument med koppling till verksamhetsplanen. Dokumentet bestod av 17 mätbara mål. Målen hade en koppling till ägarnas direktiv.

Vår kommentar

Positivt var att styrelsen för Externservice i februari 2021 beslutade om ett kompletterande dokument som sammanfattade och tydliggjorde bolagets mål.

Vi bedömer att styrelsen vidtagit åtgärder för att förbättra verksamhetsplanen för AC-Net Externservice AB.

Styrelsens arbetsordning och rapporteringsinstruktion

Styrelsen beslutade i maj 2021 om en arbetsordning. Arbetsordningen reglerar ordförandes och VD:s roller och uppdrag. Arbetsordningen innehåller också en översikt över när styrelsen ska behandla olika återkommande ärenden under ett verksamhetsår.

I oktober 2020 beslutade styrelsen om en rapporteringsinstruktion. Av instruktionen framgår inom vilka områden styrelsen förväntar sig att löpande få information från VD.

Protokollgranskningen visar att styrelsen i hög grad följde sin beslutade arbetsordning under året. Exempelvis fick styrelsen löpande under året rapporter från VD om bolagets ekonomi och verksamhet. Informationen fick styrelsen dels i samband med styrelsemöten, dels genom en översiktlig månadsrapport som VD varje månad e-postade till styrelsens ledamöter.

Styrelsens protokoll

Styrelsen för AC-Net Externservice AB hade sex protokollförda möten under år 2021.

En rekommendation i föregående års granskning var att utveckla protokollen genom mer informativa ärendebeskrivningar, tydligare beslut och tydligare hänvisningar till beslutsunderlag.

Granskningen visar att styrelsens protokoll från och med maj år 2021 innehåller bilagor med underlag för de ärenden som behandlades på styrelsens sammanträden. Med hjälp av protokollen kan vi se att styrelsen fick ekonomiska rapporter och höll sig informerad om verksamheten.

Vår kommentar

Vi bedömer att protokollen utvecklades under året. Vi bedömer att styrelsen hade en tillräcklig löpande kontroll.

Styrelsens internkontrollplan

Efter föregående års granskning rekommenderade lekmannarevisor till styrelsen att utveckla internkontrollplanen genom att tydliggöra hur kontroller skulle genomföras och följas upp.

Styrelsens internkontrollplan för år 2021 innehöll kontroller inom sex områden: at-tester, löner, kundavtal, felanmälningar, backup av IT-system samt säkerhet (släck- och kylsystem samt elkraft och larm). Av planen framgick vem som var ansvarig för kontrollerna, vilka kontrollmetoder som skulle användas och hur ofta kontroller skulle genomföras. Internkontrollplanen såg likadan ut för båda bolagen. Enligt VD beror detta på att båda bolagen använder sig av samma system, samma personal och samma rutiner.

Vår kommentar

Vi bedömer att styrelsen vidtagit åtgärder för att förbättra internkontrollplanen för AC-Net Externservice AB.

Styrelsens uppföljning av internkontrollplanen

Styrelsen har löpande under året fått information om genomförda kontroller i internkontrollplanen. Några av kontrollerna omfattade stickprov. Av redovisningen framgick exempelvis att stickprovet för att kontrollera om attestanterna följt attestinstruktionen omfattade två fakturor. Av uppföljningen framgick inte hur många fakturor som totalt hade attesterats.

När det gäller kontroller av kundavtal och felanmälningsrutiner kontrollerades totalt två kunder och två felanmälningar. Av uppföljningen framgick inte totala antalet kundavtal eller felanmälningar.

Vår kommentar

Vi bedömer att internkontrollplanen metodmässigt bör utvecklas. Exempelvis genom att förtydliga hur omfattande stickproven ska vara. När det saknas information om urvalets storlek i förhållande till populationen går det inte att dra slutsatser och värdera resultaten från stickproven.

Riskanalyser och backup för verksamhetens IT-system

En rekommendation i föregående års granskning var att säkerställa att det skulle finnas riskanalyser och backup för verksamhetens IT-system samt rutiner för kontroll av behörigheter.

I sin internkontrollplan för år 2021 beslutade styrelsen att kontrollera backup av e-post och lagring av dokumentation. Av uppföljningen framgår när kontrollen genomfördes samt vilka åtgärder som vidtogs med anledning av resultatet.

Åtgärder som styrelse och VD vidtagit gällande behörigheter sedan föregående års granskning är:

- Det finns en tvåhandsprincip för hantering av behörigheter till IT-system. En systemleverantör administrerar behörigheterna på beställning av VD.
- En inventering av användare har genomförts och användare som inte var aktuella togs bort. Användare och backup av system kontrolleras två gånger per år i enlighet med beslutad internkontrollplan.
- Styrelsen har under året reviderat bolagets säkerhetspolicy.
- Under hösten 2021 har VD arbetat fram en dokumenterad kontinuitetsplan.
- Ett arbete med att ta fram en säkerhetsskyddsanalys påbörjades under år 2021 men var vid granskningens avslutande ännu inte slutförd.

Vår kommentar

Vi bedömer att styrelse och VD vidtagit åtgärder för att säkerställa riskanalyser, backup för verksamhetens IT-system och rutiner för kontroll av behörigheter. Positivt är att arbete med att ta fram säkerhetsskyddsanalys pågår och att bolagets VD upprättat en kontinuitetsplan.

Den fysiska säkerheten

Det finns en tvåhandsprincip för hantering av behörigheter till verksamhetens lokaler, serverhallar och noder. Bolaget har under år 2021 köpt in ett nytt larm- och låssystem. Systemet loggar automatiskt vem som låst upp larm och lås. Larmsystemet är direktkopplat mot väktarbolag. Det finns även videoövervakning.

Bolaget har även upphandlat ett släcksystem för att öka säkerheten i händelse av brand. Installationen är påbörjad.

Bolagets hantering av allmänna handlingar

Kommunala bolag omfattas av samma lagkrav som en myndighet vad gäller hantering av allmänna handlingar. Av bolagsordningar för AC-Net Externservice AB och AC-Net Internservice AB framgår att bolagen omfattas av offentlighetsprincipen. Av ägardirektiven för bolagen framgår också att regionstyrelsen i Region Västerbotten är arkivmyndighet och har tillsyn över att bolaget fullgör sina skyldigheter enligt arkivlagen.

Av regionfullmäktiges arkivreglemente framgår att reglementet gäller för bolag där regionen utövar ett rättsligt bestämmande inflytande. Enligt arkivreglementet ska alla nämnder och bolag bland annat upprätta en dokumenthanteringsplan och utse arkivansvarig och arkivredogörare och meddela detta till regionarkivarien.

Sammantaget innebär bestämmelserna i tryckfrihetsförordningen, offentlighet- och sekretesslagen, arkivlagen samt regionfullmäktiges arkivreglemente att bolaget för att uppfylla kraven exempelvis behöver:

- En god ordning och rutiner för hanteringen av allmänna handlingar
 - Allmänna handlingar ska lämnas ut skyndsamt enligt TF

- Allmänna handlingar ska kunna skiljas från andra handlingar
- Enskilda bör ges goda möjligheter att själv söka allmänna handlingar
- En dokumenthanteringsplan och arkivbeskrivning
 - Förteckningar över vilka handlingar som finns
 - Beskrivning av organisation och verksamhet
 - Beskrivning av register, förteckningar hur allmänna handlingar hålls ordnade för att underlätta eftersökningar.
 - Gallringsföreskrifter

En rekommendation i föregående års granskning var att styrelsen skulle säkerställa att bolagets allmänna handlingar skyddas och hanteras i enlighet med lagstiftningen.

Vi har utifrån lagkrav och regionfullmäktiges arkivreglemente kontrollerat bolagets system och rutiner kring arkivering och diarieföring.

lakttagelser gällande arkivering

- Bolaget saknar arkivbeskrivning och arkivförteckning. Enligt arkivlagen (1990:782) § 6 ska det finnas.
- Bolagets dokumenthanteringsplan behöver kompletteras med en arkivbeskrivning, hur och var handlingar förvaras och slutförvaras. På vilket sätt allmänna handlingar är ordnade. Även information om vilken sekretesskyddad information bolaget hanterar.
- Externservice handlingar är inte på ett tydligt sätt särskilda från Internservice. Bolagen är olika juridiska personer.
- Bolagets fysiska arkiv behöver ses över för att säkerställa att arkivlokalen uppfyller riksarkivets föreskrifter. En arkivlokal ska exempelvis vara skyddad mot vatten, skadlig fukt och brand.

lakttagelser gällande diarieföring

- Bolagets rutin för diarieföring är för översiktlig och uppfyller inte kraven för vilka uppgifter som ska framgå av handlingar som diarieförs.
- Bolaget har inte ett tillräckligt utvecklat diariesystem i den meningen att det saknas ett register över de diarieförda handlingarna med grundläggande information om handlingar. Ett diarium är särskilt viktigt för sökbarheten samt för sekretesskyddade handlingar som enligt lagen ska diarieföras.
- Av bolagets diarieförda handlingar framgår inte på ett tydligt sätt om en allmän handling
 - Är inkommen eller upprättad
 - Datum när handling inkom eller upprättades

Vår kommentar

Vi bedömer att bolagets styrning och kontroll över hanteringen av allmänna handlingar inte är tillräcklig.

Principiell fråga för bolaget

Bolaget har överlämnat en principiell fråga gällande bolagskonstruktion till ägarna. Frågan gäller om AC-Net Externservice och Internservice ska slås ihop till ett bolag eller om verksamheten ska fortsätta att bedrivas i två bolag. Frågan utreds nu av ägarna.

Uppföljning av 2020 års rekommendationer

I tabellen nedan har vi sammanställt i vilken grad styrelsen vidtagit tillräckliga åtgärder med anledning av rekommendationer i 2020 års granskning.

Rekommendationer 2020 års granskning	Tillräckliga åtgärder	Vår kommentar
Säkerställ att verksamhetsplanen blir ett verktyg för styrelsens styrning och uppföljning. Se bland annat över målen så att dessa är mätbara och att resultaten är möjliga att utvärdera. Målen bör ha en tydlig koppling till ägarnas uppdrag och mål för bolaget. Följ upp målen i årsredovisningen.	JA	Styrelsen beslutade om specifika mål för AC-Net Externservice AB.
Säkerställ att det finns riskanalyser och backup för verksamhetens IT-system. Säkerställ att det finns rutiner för kontroll av behörigheter.	JA	VD har säkerställt att inventering av risker, backup och kontroller av behörigheter är genomförda under år 2021.
Säkerställ att bolagets allmänna handlingar skyddas och hanteras i enlighet med lagstiftningen.	NEJ	Det finns brister i bolagets arkivering och diarieföring.
Utveckla styrelsens protokoll genom mer informativa ärendebeskrivningar, tydligare beslut och tydligare hänvisningar till beslutsunderlag.	JA	Protokollen har blivit tydligare och bilagorna är spårbara.
Utveckla internkontrollplanen. Av internkontrollplanen bör det tydligt framgå hur kontroller ska genomföras och följas upp. Följ med jämna mellanrum upp arbetet med den interna kontrollen. I samband med årsredovisningen bör styrelsen rapportera om arbetet med den interna kontrollen.	DELVIS	Internkontrollplanen har utvecklats i jämförelse med föregående år. Styrelsen har löpande under året fått redovisning av uppföljning av den interna kontrollen i VD-rapporterna. Stickprovets omfattning är inte specificerade i internkontrollplanen. De stickprov som genomförts är mycket begränsade. Styrelsen har i sin bolagsstyrningsrapport översiktligt redovisat sitt arbete med den interna kontrollen. Dock fanns ingen värdering av resultatet från kontrollerna.
Ge i uppdrag till VD att årligen genomföra en skriftlig utvärdering om verksamheten är genomförd i enlighet med de kommunala befogenheterna. Syftet med uppdraget är att styrelsen ska ha ett tillförlitligt underlag inför sin bedömning och rapportering till ägarna om verksamheten är genomförd i enlighet med de kommunala befogenheterna.	NEJ	Underlaget för att bedöma om verksamheten genomförts i enlighet med de kommunala befogenheterna var för översiktlig.

Vår kommentar

Styrelsen har vidtagit åtgärder för att rätta till brister som vi identifierade i granskningen år 2020. Dock kvarstår arbete. Styrelsen behöver bland annat säkerställa att bolagets allmänna handlingar hanteras i enlighet med lagstiftningen.

Styrelsens årsredovisning

Krav på årsredovisningen

Enligt årsredovisningslagen ska styrelsens förvaltningsberättelse innehålla en rättvisande översikt över utvecklingen av bolagets verksamhet, ställning och resultat. Styrelsen ska redogöra för händelser av väsentlig betydelse för företaget som inträffat under räkenskapsåret. Styrelsen ska enligt årsredovisningslagen också redogöra för företagets förväntade framtida utveckling inklusive beskrivningar av väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer.

I det generella ägardirektivet finns krav på vad bolaget ska redovisa antingen i sin årsredovisning eller i en särskild bolagsstyrningsrapport.

Styrelsens årsredovisning för år 2021

Styrelsen har förutom sin årsredovisning även beslutat om en bolagsstyrningsrapport. Flera av kraven i ägarnas generella ägardirektiv följs upp i bolagsstyrningsrapporten.

I förvaltningsberättelsen framgår att pandemin påverkade bolagets verksamhet under året bland annat genom fördröjningar av leveranser. Uppgraderingen av regionnätet blev klar under året och användningen av nätet har fortsatt att öka.

Styrelsen redovisar resultatet av målen för år 2021 i sin förvaltningsberättelse. Bolaget har genomfört affärer på den öppna marknaden enligt plan och medverkat till att upprätthålla nätet för sina ägare. Av redovisningen framgår att styrelsen uppfyllt 12 av sina 17 mål. Fyra mål uppnåddes inte och för ett av målen saknades metod för utvärdering. Det finns även förklaringar till varför vissa resultat avviker från uppsatta mål. Exempelvis hade pandemin påverkat måluppfyllelsen för vissa mål. Styrelsen är enligt årsredovisningen nöjd med sitt resultat.

Bolaget gjorde en vinst på knappt 1,4 miljoner kronor. Styrelsen kommenterade inte sitt ekonomiska resultat i årsredovisningen.

Följsamhet till de kommunala befogenheterna

Efter föregående års granskning rekommenderade lekmannarevisor att styrelsen skulle redovisa en skriftlig utvärdering som underlag för bedömningen om verksamheten genomförts i enlighet med de kommunala befogenheterna.

I två bolagsstyrningsrapporter, den senaste från februari 2022, bedömde styrelsen att verksamheten år 2021 hade bedrivits i enlighet med det kommunala ändamålet och inom ramen för de kommunala befogenheterna. Beskrivningen av hur bolaget hade förhållit sig till de kommunala befogenheterna var översiktlig. Av bolagsstyrningsrapporten framgår att styrelsen för år 2022 avser utöka analysen om hur bolaget lever upp till gällande principer.

Har styrelsen rapporterat i enlighet med ägarnas krav?

En avstämning av innehållet i årsredovisning och bolagsstyrningsrapport i förhållande till ägarnas direktiv visar att:

- Det saknas redovisning av om styrelsen utvärderat bisyssla eller jäv för VD eller enskilda styrelseledamöter.
- Styrelsen har inte kommenterat utfallet av de kontroller som följts upp i enlighet med internkontrollplanen.

Vår kommentar

Det är positivt att styrelsen beslutat om en bolagsstyrningsrapport. Vi bedömer att styrelsens beskrivning av hur bolaget förhållit sig till de kommunala befogenheterna inte är tillräckligt omfattande för att utgöra underlag för en bedömning om verksamheten genomförts i enlighet med de kommunala befogenheterna. Vi lämnar därför inte någon sådan bedömning.

Det är positivt att styrelsen avser utöka analysen om hur bolaget lever upp till de kommunala befogenheterna. En rekommendation är att styrelsen i sin arbetsordning ställer krav till bolagets VD att årligen göra en skriftlig utvärdering om verksamheten är genomförd i enlighet med de kommunala befogenheterna. Utvärderingen kan styrelsen använda som underlag vid sin bedömning av om verksamheten är genomförd i enlighet med de kommunala befogenheterna.

5. Svar på revisionsfrågor

Vi bedömer att verksamheten genomfördes på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Det är positivt att styrelsen utvecklade sin styrning i förhållande till tidigare år. Vår samlade bedömning är att styrelsen i huvudsak säkerställde en tillräcklig styrning och kontroll. Under år 2021 vidtog styrelsen åtgärder för att rätta till brister som vi identifierade i granskningen för år 2020. Styrelsen utvecklade bland annat styrningen och uppföljningen med hjälp av mätbara mål. Styrelsen beslutade också om åtgärder för att förbättra säkerheten i bolagets IT-system. I vissa delar återstår ännu brister i styrelsens styrning och kontroll. Styrelsen behöver bland annat säkerställa en bättre hantering av bolagets allmänna handlingar.

Bolagets styrelse bedömer att bolaget bedrivit verksamheten inom de kommunala befogenheterna. Vi anser att det saknas ett tillräckligt underlag för att göra en sådan bedömning. Vi uttalar oss därför inte om verksamheten bedrivits inom de kommunala befogenheterna.

Revisionsfråga	Bedömning	Vår kommentar
Har styrelsen med hjälp av grundläggande styrdokument säkerställt att verksamheten är genomförd i enlighet med fullmäktiges direktiv?		Styrelsen har i hög grad beslutat om grundläggande styrdokument för sin verksamhet.
Har styrelsen löpande under året haft tillräcklig kontroll över att beslutade styrdokument följs?		Styrelsen har följt sin verksamhet under året, dels genom löpande rapporter från VD, dels genom uppföljning av sin egen beslutslogg.

Revisionsfråga	Bedömning	Vår kommentar
Har styrelsen med hjälp av uppföljning vid årets slut säkerställt att verksamheten är genomförd i enlighet med fullmäktiges direktiv?		Styrelsen har utvecklat sin redovisning både i förvaltningsberättelse och bolagsstyrningsrapport. Underlaget för att verifiera att bolaget bedrivit verksamheten inom de kommunala befogenheterna är för översiktligt. Styrelsen har inte utvärderat bisyssla eller jäv samt värderat resultatet från den interna kontrollen.
Har styrelsen vidtagit tillräckliga åtgärder med anledning av rekommendationer i 2020 års granskning?		Styrelsen har vidtagit tillräckliga åtgärder för tre av de sex rekommendationerna i föregående års granskning.

Rekommendationer

Vi rekommenderar styrelsen att:

- Se över och åtgärda att bolagets hantering av allmänna handlingar efterlever ställda krav från lagstiftare och ägare.
- Komplettera arbetsordningen med ett krav på att årligen få ta del av en skriftlig utvärdering av de kommunala befogenheterna. Utvärderingen kan i sin tur utgöra underlag för styrelsens bedömning i förvaltningsberättelse eller bolagsstyrningsrapport.

Umeå den 23 mars 2022

Eva Moe
Certifierad kommunal revisor

Revisionskontoret
Region Västerbotten

Bilaga: Granskningsprogram

Kontroll av styrdokument:

Styrande dokument	Har styrelsen beslutat om dokumentet? (Ja/Nej)	Datum för beslut	Paragraf
Verksamhetsplan för år 2021	Ja	2020-12-11	2077
Budget för år 2021	Ja	2020-12-11	2078
Arbetsordning	Ja	2021-05-07	2117
Instruktion till VD	Ja	2020-12-11	2079
Dokumenthanteringsplan	Ja	2021-02-18	2093
		2021-05-07	2118
Attest- och delegationsordning	Ja	2021-05-07	2115
Policy/riktlinjer för arbetsmiljö	Ja	2021-05-07	2118
Policy/riktlinjer för ekonomi och förvaltning	Ja	2021-05-07	2118
Policy/riktlinjer för jämställdhet och jämlikhet	Ja	2021-05-07	2118
Policy/riktlinjer för kommunikation	Ja	2021-05-07	2118
Policy/riktlinjer för kvalitet	Ja	2021-05-07	2118
Policy/riktlinjer för miljö	Ja	2021-05-07	2118
Policy/riktlinjer för säkerhet	Ja	2021-11-26	2153
Internkontrollplan för år 2021	Ja	2020-12-11	2077

Utöver dessa har styrelsen även beslutat om följande policys och riktlinjer

- Policy för möten och tjänsteresor
- Riktlinje för representation
- Riktlinje mot korruption och mutor
- Upphandlings och inköpsreglemente

PLAN FÖR INTERNKONTROLL 2022

Process/rutin/system	Kontrollmoment	Kontroll-ansvarig	Kontrollmetod	Frekvens	Tidpunkt	Rapportering till	Dokumentation
Ekonomrutiner	Att attestkontroller överensstämmer med beslut om firmatecknare, sakgranskare och attestant	Ekonom	Kontroll upplägg i Ascendo och stickprov. Samtliga större fakturor över 500 000 kr. 10 st övriga fakturor.	Min 2/år	Varje halvår	Vd och styrelse	Beskrivning upplägg Ascendo och kopia på stickprov
Rätt lön	Rätt lön betalas till rätt person i tid	Ekonom	Stickprov i lönesystem, kontroll avvikelser och reseräkningar	Min 4/år	Varje kvartal	Vd och styrelse	Beskrivning av stickprovskontroll
Hantering av kundavtal	Dokumentation, fakturering och arkivering i diarie	Saljansvarig	Stickprov (alla avtal sedan årets början eller senaste kontrollen)	Min 2/år	Varje halvår	Vd	Beskrivning av stickprovskontroll
Felanmälningsrutiner från kund	Att felanmälan från kund till kundtjänst hanteras enligt uppsatta rutiner	Leveransansvarig	Stickprov 5 st	Min 2/år	Varje halvår	Vd	Beskrivning från anmälan till klarrapporterat ärende
Diarie	Att handlingar diareförs enligt tuppnatta rutiner	Vd	Samtliga handlingar i diariet sedan årets början.	Min 2/år	Varje halvår	Vd	Beskrivning av stick-provskontroll
Mail och lagring av dokumentation	Kontroll backup och återläsning	Vd	Kontrollera att backup fungerar och att återläsning är möjlig	Min 2/år	Varje halvår	Styrelse	Rapport innehållande bekräftelse på att backup genomförd
Rondering noder	Kontrollera att släcksystem, kyssystem, elkraft och larm fungerar	Nodansvarig	Testkörning av system	Min 2/år	Varje kvartal	Vd	Testprotokoll med eventuella avvikelser

Genomförda kontroller/Kommentarer
12-april   Jag har jämfört VD:s attestinstruktion med VD:s roller och generellt attestbelopp i Ascendo och de överensstämmer med varandra.   Har granskat alla fakturor under 2022 med ett belopp som överstiger 500 000 kr i AC-Net Externservice AB under 2022. Det finns bara en AC-Net Internservice AB om 1 375 000 kr. Fakturan är konterad och sakgranskad av VD och slutligen attesterad av styrelsens ordförande, vilket överensstämmer med attestinstruktionen.   Har gått igenom ytterligare 10 slumpvist utvalda leverantörfakturor och ser inga avvikelser från attestinstruktionen.   Jag har jämfört VD:s attestinstruktion med VD:s roller och generellt attestbelopp i Ascendo och de överensstämmer med varandra.   Har stickprovsvänt ut en faktura med ett belopp som överstiger 500 000 kr i AC-Net Externservice AB under 2022, AC-Net Internservice AB om 1 275 000 kr. Fakturan är konterad och sakgranskad av VD och slutligen attesterad av styrelsens ordförande, vilket överensstämmer med attestinstruktionen.
12-april   Frånvarorapporter och reseräkningar, samt lönejusteringar godkänns och attesteras av VD innan de går till Bengt Heinestam för löneköring. Bengt Heinestam utför löneköringen och skickar en betal till banken. Innan utbetalningar från bankräkningen kan ske, måste den signeras av Bengt Heinestam och därefter kontrasteras av VD på Swedbank webbsida för att banken ska effektuera utbetalningarna. Skattekontoextrakt och bankkontoextrakt laddas upp i Finsit månadsvis vilket ger VD ett verktyg att kontrollera att bolaget levererar korrekt AGI till Skatteverket samt att lönerna utbetalas. VD har även tillgång till redovisningssystemet för att kunna kontrollera att skattekonto och bokföring stämmer överens.   Har kontrollerat samtliga gällande löner, granskat inestående och uttagna semesterdagar, samt jämfört reseräkningar och frånvarorapporter för februari månads löneutbetalning och har inte hittat några avvikelser. Lönerna utbetalades 2022-02-25 efter kontrastering från VD. Vid denna löneutbetalning reglerades såväl tjänstemannalöner för februari som styrelseavoden för styrelsemöte den 2022-02-11.
30-aug   Vid genomgång av samtliga 14 ingående avtal från och med första januari 2021 till och med 30:e augusti uppdagades ett avsteg och det var ett avtal för AC-E20220517_BAG saknades i diariet. Avsteg är tillrättat.
04-aug   Kontrollerat ärendena: Ticket#2022033126000052, Ticket#2022033126000052, Ticket#2022061376000518, Ticket#2022032876000353, Ticket#2022072026000173.   Hantering har utförts enligt uppsatta rutiner och inom avtalad servicenivå.
20-juni   Genomfört internkontroll på hela diariet och samtliga handlingar sedan 2022-01-01 för övriga handlingar, kundavtal och leverantörsavtal. Register var uppdaterade och handlingar innehåller information som DNR nummer, Ankommet eller upprättat datum. Handlingar finns både i papper och digitalt. En felaktighet upptäcktes och det var ett kundavtal saknades i pärn. Handläggare är ombedd att säkerställa att det fysiska dokumentet återplaceras i rätt pärn.
2-maj   Advania har genomfört kontroll av backup och återläsning samt gått igenom antalet användare i sharepoint. En förteckning av backup finns på fil och advania verifierar i sin mejlrapport att återläsning och backup fungerar som den ska.

